זה לא אקדח

מדוע עור שחור נתפש במרחב הציבורי בארה"ב כאיום? למה נער תמים בן 17 מוצג בתקשורת האמריקאית כמו בריון? ומדוע כריך, צרור מפתחות, ספר תנ"ך או בקבוק תה מזוהים בטעות ככלי נשק ומובילים לירי כלפי אזרחים תמימים? רותם רוזנטל כותבת על הפרויקט של האמנית קארה לוין "זה לא אקדח" שמגיב לעשרות מקרים של ירי של שוטרים על אזרחים - רובם גברים שחורים - כתוצאה מטעות בזיהוי.

מאמר מאת רותם רוזנטל אוקטובר 25, 2020

ראשיתו של הפרויקט *זה לא אקדח* (*This Is Not a Gun*), מאת האמנית קארה לוין, נעוצה ברשימה שהתפרסמה במגזין *Harper's* ב-2016, תחת הכותרת "אזהרת טריגר" (Warning Trigger). הרשימה כללה פריטים שהמשטרה זיהתה בטעות ככלי נשק - זיהוי שגוי אשר הוביל לירי של שוטרים על אזרחים - משנת 2001 ואילך. בין החפצים: ארנק, כריך, צרור מפתחות וספר תנ״ך. לוין כותבת שנתקלה בדיווח בפיד האינסטגרם שלה, וכי מה שמשך את תשומת ליבה היה מה שלא הופיע בטקסט: פרטים מזהים של האזרחים שנורו - שמות, גילאים, שיוך אתני. באותו חורף, המפגש עם הטקסט הניע מהלך שהחל בסטודיו שלה. היא התחילה לגלף בעץ את החפצים שהוזכרו במגזין. בהמשך ערכה סדנת קרמיקה תחת השם "זה לא אקדח" ביחד עם ארגון100 Days Action קולקטיב אמנים מאזור המפרץ המפגיש אמנות עם אקטיביזם ובניית קהילה דרך פעולות יצירתיות, ועם האמנית אמנדה אייכר (Eicher) ומוזיאון Tenderloin בסן פרנסיסקו. מאז ערכה לוין עוד 17 סדנאות כאלה, שבהן השתתפו מאות אנשים המנסים ליצור מרחב לא שיפוטי שמאפשר לחשוב ולהתמודד ביחד עם גזענות ועם מופעיה העכשוויים וההיסטוריים. בין המוסדות עמם ערכה את הסדנאות, או שהציגה בהם אלמנטים פיסוליים שנוצרו במסגרת הפרויקט, היו ארגון Time Creative שבניו יורק, המוזיאון לאמנות של ברקלי ומוזיאון גפן לאמנות עכשווית בלוס אנג׳לס.

גלגולו העכשווי של הפרויקט הוא ספר הנושא את אותו שם, שבמסגרתו 40 יוצרים, כותבים ואקטיביסטים מגיבים בטקסטים ודימויים לחפצים שנחשדו ככלי נשק. התגובות מאורגנות בסדר כרונולוגי, על פי הזמן בו התרחשה התקרית, החל ב-1999. כל תגובה מוקדשת לאזרח שנפגע מירי. לא כולם נהרגו. 83% מתוכם הם גברים שחורים. רגע לפני הבחירות בארצות הברית, כאשר אזרחים כבר עומדים במשך שעות במרכזי הצבעה, כאשר הנשיא טראמפ מעודד תיאוריות קונספירציה לגבי כשרות אמצעי ההצבעה, כאשר הארץ עדיין רוחשת מהפגנות נגד אלימות שוטרים ומהתנגשויות מתמשכות בין תומכי הקריאה Matter Lives Black לבין מתנגדיהם, נדמה כי הספר ונקודות המבט האינטימיות שהוא מזקק יוצרים, אולי כמו הסדנאות של לוין, מרחב המאפשר להעמיק בסיטואציות מבודדות של חוסר צדק הנקראות ביחד כמכלול של כאב בל יתואר, שאינו סביר ואינו הכרחי. כאשר לוין מזמינה יוצרים וכותבים לחלוק טקסטים או דימויים בתגובה לתקריות, היא מרחיבה את הסיפור האישי של הנפגעים והנרצחים ומחברת אותם אל חוויה קולקטיבית. כך מתחדדת האפשרות לתיקון יחסי ראייה - להפניית המבט אל מי שנמנעה ממנו האפשרות לקחת חלק במרחב האזרחי.

this-is-not-a-gun.jpg

[1]כריכת הספר זה לא אקדח (2020) בעריכת קארה לוין, הוצאת Arts Candor & Books Sming Sming
באדיבות Arts Candor & Books Sming Sming

[2] thisisnotagun-back.jpg

[3]כריכת הספר זה לא אקדח (2020) בעריכת קארה לוין, הוצאת Arts Candor & Books Sming Sming
באדיבות Arts Candor & Books Sming Sming

לוין, אמנית המתגוררת בלוס אנג׳לס, בוחנת בעבודותיה את נקודות המפגש בין הטראומטי, האשלייתי, הפיזי והמטפיזי. בהקשר זה,*This is Not a Gun*מעגן את התימות המרכזיות של הפרטיקה שלה בשנים האחרונות, אשר נעה בין פיסול, וידאו ופעולה חברתית.[1] טרם הוצאת הספר השנה, לוין שחררה באינסטגרם תמונות סטילס מעבודה שהיתה אמורה להיות מוצגת בתערוכה שנדחתה בשל הקורונה, בניסיון לחלוק את תסכולה העמוק מהתנודות הפוליטיות סביבה ומהאופן שבו הן משפיעות על חיי היומיום. עבודת הווידאושוב בכיתי כשהאזנתי לחדשות *[4]*)*Cried Listening to the News Again*) היא תיעוד וידאו בן 24 שעות של בלוני הליום המאייתים את כותרת העבודה, שהאמנית תלתה בין מרפסות הבניין בו היא מתגוררת בהוליווד. עבורה, זו היתה דרך לחשוב על האופן בו אנו חולקים רגשות אישיים במרחבים ציבוריים וכיצד אנו מתקשרים רגשות זה לזה - עניין שהתעצם עם הסגר שחוותה קליפורניה בעקבות הקורונה.

[5] 475A7421-41.jpg

[6]סדנה במסגרת "קונגרס למען החירויות", בהובלת קארה לוין, אנג'לה הנסי וקנדיס פרייס

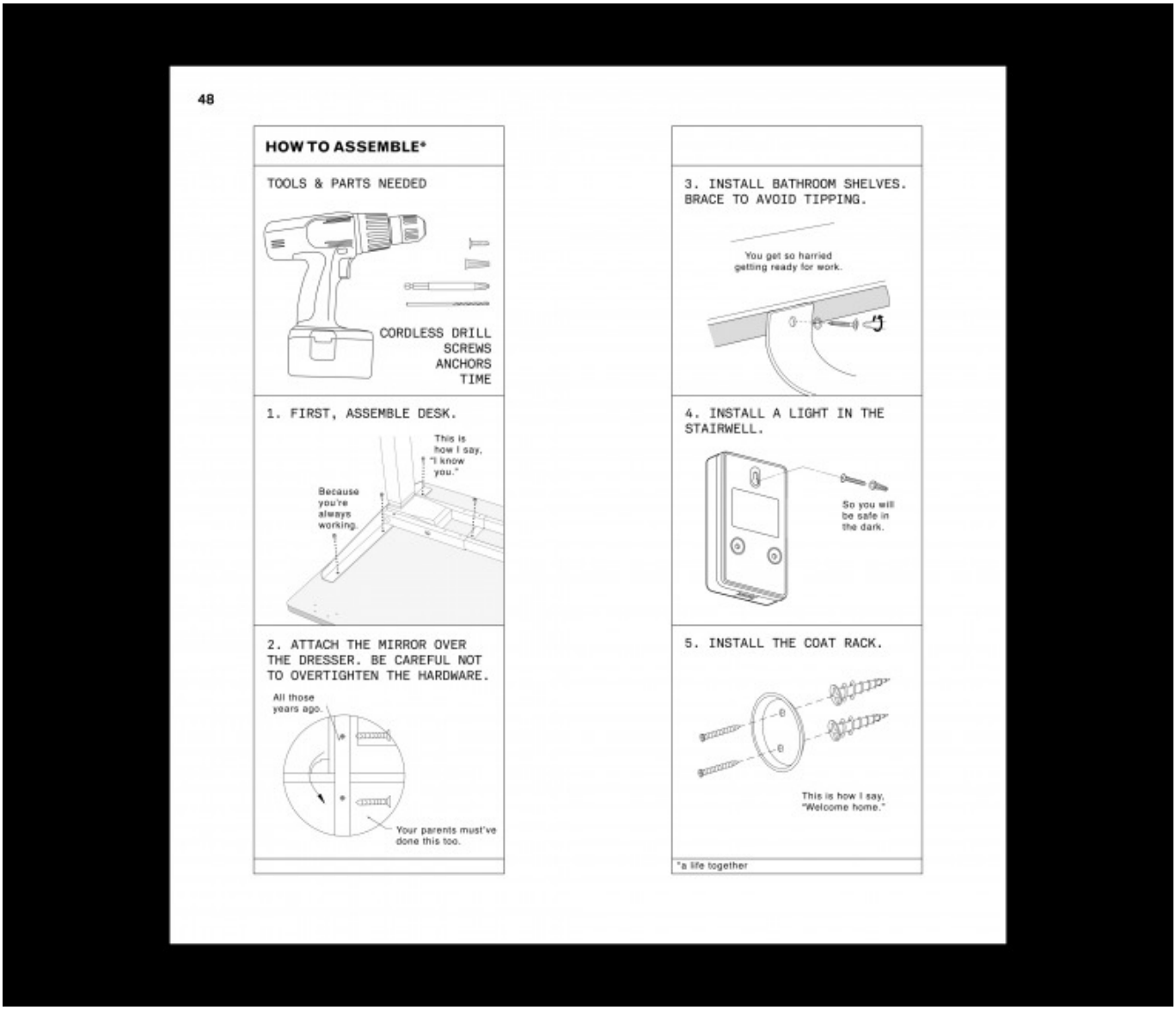
[7] 475A7291-16.jpg

[8]סדנה במסגרת "קונגרס למען החירויות", בהובלת קארה לוין, אנג'לה הנסי וקנדיס פרייס

במבוא לספר משרטטת הכותבת ומבקרת התרבות אלנה גרוס (Gross) את התנודה בין המוכר לזר ובין המובן ללא ברור, המאפיינת את תגובותיהם הנמהרות של שוטרים. הם מזהים את החפצים כמה שאינם (זה לא אקדח) וגם את האוחזים בהם (הם אינם מהווים איום קרדינלי על חייהם). ״[הפרויקט] מסרב לקבל את האלימות המשטרתית פורעת החוק ומתנגד לנרטיבים של שליטה המזהים מחזיק מפתחות ככלי נשק וגבר שחור לא חמוש כאיום. [...] טלפון סלולרי הוא טלפון סלולרי. מפתח ברגים הוא מפתח ברגים. זה לא אקדח, ומעולם לא היה כזה. זה מה שזה״. מעבר למרחב שהסדנאות מבקשות לפתוח ולקיים עבור המשתתפים בהן, נדמה שהספר מציע מרחב נוסף - מרחב בטוח שאפשר לשאול בו שאלות, שאפשר לחזות בו מקרוב באי הסבירות המאפיינת את תקריות הירי: הארנק שהופך לאקדח, המפתחות שהופכים לאקדח, הגוף האנושי שהופך לאיום. הספר מציג תצלומים של אובייקטים שמדמים את החפצים המקוריים (משולש של פיצה, מנעול, ארנק), ולצדם תגובות טקסטואליות. למעשה, התצוגה בספר מבודדת את הפריטים מסצנת הירי ובכך מבליטה שוב את התנודה בין המוכר לזר, בין הזיהוי לכישלון הזיהוי שגרוס מדברת עליה.

[9] Christine Wong Yap, text for Barry Millsap_2.jpg

[10]כריסטין וונג יאפ, מתוך הספר "זה לא אקדח" (2020) בעריכת קארה לוין, הוצאת Books Sming Sming & Candor Arts
באדיבות Arts Candor & Books Sming Sming

החפצים שזוהו בטעות ככלי נשק ונוצרו על ידי המשתתפים בסדנאות מבליחים לאורך הספר. כפולת עמודים בתחילתו מקטלגת אותם - פיצה, סנדביץ׳, משקפי שמש, פחית מעוכה. הם מגיחים שוב, מבודדים, לפני כל טקסט. הפרשנות הפיסולית של לוין מנתקת אותם פעמיים: פעם אחת ממערך השימושיות שלהם ומאופן הופעתם ביום-יום, ופעם שנייה מהאופן שבו השוטרים ראו אותם בידיהם של מי שהפכו לקורבנות ירי. כאובייקטים מפוסלים המקוטלגים על דף לבן, הם כמעט מנותקי הקשר, כמעט חפים מפשע.

[11] "This Is Not A Gun," by Cara Levine, for LAABF 2020

Video of "This Is Not A Gun," by Cara Levine, for LAABF 2020
Cara Levine, This Is Not a Gun, an online workshop at the 2020 LA Art Book Fair

נדמה שכאן צפה האפשרות לחשוב על האובייקטים בספר כמחווה סוריאליסטית, כציטוט סיוטי של האמן הבלגי רנה מגריט, שהעניק פרשנות מחודשת לאובייקטים יומיומיים והפקיע אותם ממשמעותם המקורית על ידי שלילת חזותם המוכרת. בציור הידוע שלו מ-1929,*בגידת הדימויים*, מופיע אובייקט שאנו מזהים כמקטרת בליווי הכיתוב המתעתע, ״זוהי לא מקטרת״. מה קורה לטלפון הנייד כשהוא נחשד כאקדח? כשהחשד מוביל לפגיעה אנושה בחיי אדם? האין זו בגידת הדימויים החמורה מכל?

-שקית סוכריות סקיטלס ובקבוק תה קר "אריזונה" ״מייצגים את הילדות שלי ואת התמימות של רוב בני הנוער הגדלים ב ,״ Inner City2כותבת שאמל בל (Bell) בטקסט המוקדש לטרייבון מרטין, שהיה בן 17 כשג׳ורג׳ זימרמן זיהה אותו כאיום כשהלך ברחוב וירה בו בגבו. סקיטלס ותה קר, כותבת בל, הם החפצים ״שהציתו את תחילתה של תנועה בין-לאומית נגד אלימות בחסות המדינה״. בפלורידה, בשנת 2012, מרטין הלך ברחוב גשום כשקפושון (hoodie) מכסה את ראשו ושקית סקיטלס בידו. בל מתארת כיצד הפריטים שהחזיק החלו להגיח בטקסטים שכתבה, בעבודות סמינר שהציגה, ואיך התעמקה עוד ועוד באופנים שבהם עור שחור ונוכחותו במרחב הציבורי נתפשו מראש כאיום, ככלי נשק, בהעדפה של התקשורת האמריקאית את התמונות בהן מרטין נראה יותר כמו בריון מאשר כמו נער תמים בן 17 שנורה כי היה במקום הלא נכון, בזמן הלא נכון, בעור הלא נכון, וכיצד שקית הסקיטלס ובקבוק התה שהחזיק לא נתפשו כסמן לתמימות אלא - כפי שניסתה התקשורת הימנית להציג אותם - כמשקה מחוזק בתרופת מרשם, כדי לבסס את הרושם שמרטין לא היה חף מפשע. למרות ששיחות למוקד החירום הוכיחו שהמשטרה ביקשה מזימרמן לא לעקוב אחר מרטין, הוא זוכה מאשמה בבית משפט. חוויית הנוכחות והנראות בעולם בצבע עור הנתפש כאיום חוזרת שוב ושוב בספר. ״אני מניח שגברים שחורים לא יכולים לצעוד באגביות ברחוב״, כותבת ליילה וויפור (Weefur) בטקסט המוקדש לג׳וזף פנל (Fennell), הנכתב מנקודת מבטו: ״זו תחושה מוזרה לצעוד עם תחושת ציפייה חסרת מנוחה החוששת מהעתיד לבוא ומהופעתם של גברים לבנים במדים״. פנל נורה ב-2008, כשצרור המפתחות שלו נחשד כאקדח.

[12] cara1_small.jpg

YOU TO SURVI

[13]קארה לוין

הספר מסתיים בצינור אמבטיה (שלפי מספר דיווחים נחשד בטעות כמבער) ובטקסט מאת פרופט ווקר (Walker), המופיע על הדף כהודעת טקסט, עם שגיאות ההקלדה המקוריות. הטקסט מוקדש לסהיד ואסל (Vassell), גבר בן 34 אשר נרצח על ידי המשטרה בקראון הייטס שבברוקלין, לאחר ששוטרים חשדו שהצינור בו אחז היה כלי נשק. ארבעה שוטרים ירו בו מספר פעמים, לאחר שנתקבלו דיווחים כי גבר מכוון אקדח אל עוברים ושבים. השוטרים לא הועמדו לדין. ווקר היה האורח של הגברת הראשונה, מישל אובמה, בארוע הנאום הנשיאותי השנתי לאומה ב-2015. הוא ריצה שש שנות מאסר על שוד לפני שהחליט לשנות את חייו. לאחר שחרורו מהכלא הוא השלים תואר בהנדסה, החל לעבוד כמהנדס בנייה וייסד את רשויות בין הקשרים את לחזק כדי אנשים למאות שבוע בסופי מפגשים המארגנת תכנית - Watts United Weekend החוק, משפחות, בני קהילה, ילדים ובני נוער שגדלים בשכונות מעוטות יכולת. ווקר כותב על תחושת הפחד שליוותה את שנות התבגרותו בדרום לוס אנג׳לס של שנות השמונים והתשעים של המאה הקודמת: פחד שלא יהיה מה לאכול, פחד מקרב, מירי, משוטרים. הוא כותב על כך שבכל סוף שבוע המפלט שלו היה שעות של עבודה מאומצת בחצר של דודתו, שם, כילד בן תשע, הוא שתל, גינן וניכש עשבים. הוא כותב על התחושה שליוותה את העמל הפיזי, על הלימונדה שדודתו הייתה מכינה לו בתום העבודה, על היותה מרותקת לכיסא גלגלים עקב שיגרון חמור, ועד כמה היא הצליחה ליצור מרחב של אהבה עבורו ועבור בני משפחתו, למרות שהיא סירבה לתת לו להשקות את הצמחיה בצינור (החלק הכיפי ביותר, יש לציין), וכמה הוא היה רוצה שהיא תהיה איתו כיום, לצדו ולצד בתו. בין הצינור, הטקסט, האלימות האורבת בכל פיסת חיים ובין מרחב המשפחה שיוצר סביבה בטוחה ומוגנת בולטים הניגודים הבלתי אפשריים הטמונים בכל אחד ואחד מהסיפורים הללו, בכל אחד ואחד מהחפצים בעלי התפקיד המכריע בגורלם של הנושאים אותם.

- 1.למען הגילוי הנאות, נחשפתי לעבודתה במסגרת קהילת האמנים היהודים שאני מנהלת בלוס אנג׳לס, The Institute for Jewish Creativity, מעבודתי כחלק ב-American Jewish University.
- 2.כלומר, בשכונות הנמצאות מחוץ למרכז העיר, המזוהות עם קהילות במעמד סוציו-אקונומי נמוך יותר ובמקרים רבים, מדובר בקהילות שחורות בעיקרן.

Source URL: http://tohumagazine.com/he/article/%D7%96%D7%94-%D7%9C%D7%90-%D7%90%D7%A7%D7%93%D7%97

Links
[1] https://tohumagazine.com/sites/default/files/this-is-not-a-gun.jpg
[2] http://tohumagazine.com/he/file/thisisnotagun-backjpg
[3] https://tohumagazine.com/sites/default/files/thisisnotagun-back.jpg
[4] http://www.caralevine.com/#/cried-listening-to-the-news-again/
[5] http://tohumagazine.com/he/file/475a7421-41jpg
[6] https://tohumagazine.com/sites/default/files/475A7421-41.jpg
[7] http://tohumagazine.com/he/file/475a7291-16jpg
[8] https://tohumagazine.com/sites/default/files/475A7291-16.jpg
[9] http://tohumagazine.com/he/file/christine-wong-yap-text-barry-millsap2jpg
[10] https://tohumagazine.com/sites/default/files/Christine%20Wong%20Yap%2C%20text%20for%20Barry%20Millsap_2.jpg
[11] http://tohumagazine.com/he/file/not-gun-cara-levine-laabf-2020
[12] http://tohumagazine.com/he/file/cara1smalljpg-0
[13] https://tohumagazine.com/sites/default/files/cara1_small_0.jpg